

- [Názory Aktuálně /](#)
- [blogy](#)

Covidové dezinformace profesora Thona

V MF Dnes vyšel nedávno rozhovor s prof. Vojtěchem Thonem, který nemohu nechat bez komentáře, protože v něm zaznívají skutečně nehorázná tvrzení. Chtěl jsem, aby mi tento list uveřejnil reakci, ale ani po urgenci mi z redakce neodpověděli...

Připomeňme si nejprve některé základní skutečnosti:

Covid-19 byla až do nástupu vakcín velmi nebezpečná infekční choroba, u které více než 5% případů mělo těžký průběh a jejíž průměrná smrtnost v nechráněné populaci byla v případě Česka kolem 0.9%. Devadesát procent těch těžkých případů a úmrtí připadalo na osoby s imunitním systémem oslabeným buď jinými chronickými onemocněními, nebo vysokým věkem. Tyto rizikové skupiny představovaly více než 2 miliony našich občanů. U těch ostatních, mladých a zdravých, čtyřikrát početnějších, bylo riziko hospitalizace a úmrtnost asi desetkrát nižší.

Zásadní problémy byly dva – vysoká úmrtnost ve značné části populace, ale hlavně riziko zahlcení nemocnic vysokým počtem pacientů s těžkým průběhem. Prakticky ve všech zemích světa se zaváděla opatření omezující kontakty mezi lidmi, aby se tak předešlo

obrovské vlně onemocnění v poměrně krátké době, která by vedla ke kolapsu nemocnic (a také krematorií). Tato opatření, poněkud nepřesně nazývaná „lockdowny“ (uzávěry), přinášela v některých ekonomických odvětvích, ale také třeba ve školách, značné problémy, a měla pomoci překlenout dobu do nasazení intenzivně vyvíjených očkovacích látek. Počítalo se ale i s tím, že dostatečně účinné očkovací látky se nepodaří včas vyvinout; v takovém případě by smysl těch uzávěr spočíval v roztažení vlny onemocnění na delší období tak, aby se nepřeplnily nemocnice. Stejně jako u většiny virových onemocnění nebyly k dispozici v podstatě žádné účinné léky.

Přijetí takovéto koncepce bylo samozřejmě nejen zdravotnickým, ale především politickým rozhodnutím – bylo potřeba rozhodnout, jestli jsou menší zlem ty ekonomické a společenské škody, nebo hrozící kolaps zdravotnictví. Rozhodnutí mezi takovým dilematem je samozřejmě odlišné v případě epidemie se smrtností 50% nebo 0.1%. U covidu to bylo něco mezi tím, takže politické rozhodování bylo obtížnější. Zásadní pro účinnost té „lockdownové“ strategie bylo ovšem její co nejvčasnější zavedení. To se u nás vzorně povedlo na samém začátku, tedy v první polovině roku 2020. Později se bohužel opakovaně promeškaly termíny znovuzavedení omezujících opatření, což vedlo celkem ke čtyřem vlnám epidemie, ve kterých zbytečně zemřelo přes 40 tisíc lidí, opakovaně jsme se octli na prahu kolapsu nemocnic, a přitom nebyly nijak významně omezeny ekonomické škody.

Je smutnou skutečností, že politici opakovaně nerespektovali doporučení odborníků volajících po včasných protiepidemických opatřeních, a namísto toho popřávali sluchu zpochybňovačům závažnosti situace a ideologicky motivovaným odpůrcům protiepidemických opatření omezujících některé občanské svobody. Negativní roli sehrála také většina sdělovacích prostředků, které

systematicky šířily ve společnosti falešné informace zpochybňující závažnost této choroby a propagujících údajnou blahodárnost „promořování“ populace a získávání tak „přirozené imunity“.

Definitivní vysvobození z tíživé situace přinesl až rychlý vývoj účinných očkovacích látek a proočkování většiny populace, jejíž významná část byla mezitím částečně chráněná i proděláním onemocnění.

Je určitě pravda, že legitimní možnosti řešení situace by namísto čekání na vakcíny mohlo být nějaké „řízené promořování“. Zásadní potíží je ale v tom, že v takovém případě by bylo těch mrtvých několikanásobně více a téměř jistě by došlo k několikaměsíčnímu kolapsu zdravotnictví.

Pokud jde o ty vakcíny – zpočátku existovala naděje, že budou účinně bránit nejen těžšímu průběhu onemocnění, ale také infekci jako takové. Jak odborníci očekávali, to druhé se splnilo jen v nedostatečné míře, protože vyvinuté vakcíny nevyvolávají v dostatečné míře tzv. slizniční imunitu, takže nosní a ústní sliznice očkovaného člověka mohou být virem infikovány, a takový člověk pak může šířit virus i do svého okolí. Zásadně důležité ale je, že očkování chrání z 80% proti těžkému a z více než 95% proti fatálnímu průběhu onemocnění.

Další zásadně významnou skutečností je, že nepříznivé vedlejší následky vakcinace (jejichž existenci nikdo nepopíral) jsou statisticky mnohem méně časté a závažné než následky vlastního onemocnění. A to platí i pro ty méně rizikové skupiny včetně dětí.

Je třeba uznat, že během těch více než dvou covidových let se některé věci trochu přehnaly. V první řadě se příliš dlouho trvalo na tom, že očkovaný člověk má „neinfekční“ status, a že vysokým proočkováním je možno dosáhnout stavu kolektivní imunity. Již během posledních fází klinického testování se sice ukázalo, že s dostupným typem vakcín to možné není, ale jak dnes vidíme, lze dosáhnout stavu jakési kolektivní odolnosti vůči závažnému

průběhu. Zdá se, že v takovéto populaci chráněné kombinovaným efektem vysoké proočkovanosti a „promoření“ není pokračující cirkulace viru příliš na škodu a může průběžně posilovat odolnost vyvolanou očkováním, která jinak postupně slábne. Chybný byl také názor, že prodělání nemoci má menší ochranný účinek než očkování – platí ale rozhodně, že prodělání nemoci je spojené s mnohem větším rizikem závažného průběhu a úmrtí. Poznamenejme ovšem, že ani prodělání nemoci nechrání proti opakované infekci a onemocnění novějšími variantami viru.

Ve světle těchto skutečností se tedy podívejme na nesprávná tvrzení kolegy Thona:

1. Není pravda, že pro děti byla škodlivá ochrana proti viru SARS2. I u dětí dochází sice vzácně, ale přece jen k vážným případům onemocnění (u nás celkem několik stovek, v USA se uvádí několik tisíc úmrtí). Po uvolnění omezujících opatření samozřejmě došlo k nárůstu běžných respiračních onemocnění – k těm by ale i bez nich došlo také, jen o něco dříve.
2. Thonova věta „Při zvládnutí epidemie na úrovni jednotlivých zemí však izolacemi imunitní systém nebyl komplexně trénován a je teď náchylnější na jednotlivé infekce“ prostě nedává žádný smysl – důvody toho, proč byla přijata ta omezující a ne “promořovací” strategie jsou přece naprosto jasné.
3. Není pravda, že nošení respirátorů je k ničemu. Pokud jsou správně používány, snižují alespoň částečně množství viru vylučovaného infikovaným člověkem.
4. Naprosto neuvěřitelné je, že kolega Thon propaguje ono “promořování” jako účinnější alternativu k vakcinaci, a naprosto ignoruje skutečnost, že prodělání covidu přináší mnohem větší riziko než očkování.
5. Názor, že očkovaná měla být jen “nejrizikovější” skupina obyvatel je přinejmenším diskutabilní. U těch méně rizikových je sice těch vážných případů a úmrtí mnohem méně, ale tato skupina je zase mnohem početnější, takže masivní vlna onemocnění v této skupině

by působila velké zdravotnické i ekonomické problémy.

6. Tvrzení o systémové škodlivosti mRNA vakcín a o tom, že se jedná o „genovou terapii“ je naprosto nezodpovědné a na úrovni šíření poplašné zprávy. Ano, všechny vakcíny mají v určité míře nežádoucí vedlejší účinky, ale nemoci, proti kterým chrání, je mají nesrovnatelně větší. Pokud lékař, jakým je prof. Thon, toto ignoruje, tak je to prostě trestuhodné (v plném smyslu tohoto slova) matení veřejnosti.

7. Kritika používání hexavakcíny u dětí je dalším příkladem nezodpovědného matení laické veřejnosti.

Vyloženě nebezpečné je Thonovo volání po zrušení očkování proti dětské obrně.

Je třeba zdůraznit, že v takovýchto diskusích by zásadní význam mělo mít vždy stanovisko odborných institucí vyhodnocujících klinické studie a vydávajících schválení a doporučení vakcín či léků, tedy Evropská léková agentura (EMA), americká CDC a FDA, náš SÚKL či Vakcinologická společnost. Pokud tyto špičkoví odborníci dojdou k závěru, že pozitivní účinky jakékoli vakcíny jasně převažují nad riziky nežádoucích vedlejších účinků, pak by neměl být důvod k pochybnostem. Považuji to prostě za aplikaci zásad zdravého rozumu a medicíny založené na důkazech. Mnozí, a bohužel mezi nimi i lékaři, ale vyznávají spíše jakousi medicínu založenou na dojmech. Bohužel se zdá, že u nás je situace v tomto směru mnohem horší než v řadě jiných vyspělých zemí.

Přes dosavadní celosvětové obrovské výzkumné úsilí zůstává řada nejasností. Není známo, proč jsou někteří lidé odolní vůči nákaze, jiní se sice nakazí, ale nemají žádné příznaky, zatímco někteří mají těžký, a dokonce fatální průběh onemocnění. Málo se ví i o tom, jak závažnost onemocnění koreluje s dlouhodobými následky – chronickými srdečními, cévními a neurologickými komplikacemi – a jak jsou na tom z hlediska možnosti a závažnosti reinfekce lidé, kteří prodělali bezpříznakovou infekci.

Virus SARS-CoV-2 s námi asi zůstane už navždy. Dosavadní ochrana proti jím vyvolanému onemocnění bude klesat a je tedy pravděpodobné, že se budeme proti němu jednou za rok dobrovolně očkovat, podobně jako proti chřipce. Výhledově asi můžeme doufat v úspěšný vývoj slizničních vakcín, které by přinesly vysokou ochranu i proti samotné infekci.

Poněkud zklamaly naděje vkládané do antivirotik, jako je např. Paxlovid. Účinnost Montelukastu propagovaného prof. Thonem prozatím nebyla jednoznačně potvrzena důkladnými klinickými studiemi, i když existuje řada publikací naznačující jeho možnosti. Jistě bychom byli všichni rádi, kdyby aspoň v tomto bodě měl kolega Thon pravdu.

Vedlejším produktem té covidové epidemie je něco možná ještě horšího než ty desetitisíce mrtvých a ekonomické škody. Je to prohloubení zásadní nedůvěry mnoha lidí k vládě a politikům vůbec a obrovský rozmach těch mnohdy až šílených falešných zpráv, kterým věří spousta lidí víc než solidním vědeckým informacím. Kořeny tohoto problému jsou asi hluboké a souvisí s neblahou úlohou bulvární žurnalistiky, ale především asi s problematickými aspekty té naší pokažené liberální demokracie, ve které je za vysoce ceněnou hodnotu pokládána neomezená svoboda šířit jakékoli lži a pomluvy, ale také absolutní nadřazování osobní svobody (například nenechat se očkovat) nad elementární solidaritou s ostatními.

Zkrácená verze vyšla v Deníku pod názvem Covid a dezinformátoři a v poněkud odlišné verzi v Lidových novinách 2.6.2023.

[diskutovat na facebooku](#)

Blogeri abecedně

A [Aktuálně.cz Blog](#) · [Atapana Mnislav Zelený](#) **B** [Baar Vladimír](#) · [Babka Michael](#) · [Balabán Miloš](#) · [Bartoníček Radek](#) · [Bartošek Jan](#) · [Bartošová Ela](#) · [Bavlíšková Adéla](#) · [Bečková Kateřina](#) · [Bednář Vojtěch](#) · [Bělobrádek Pavel](#) · [Beránek Jan](#) · [Berkovcová Jana](#) · [Bernard Josef](#) · [Berwid-Buquoy Jan](#) · [Bielinová Petra](#) · [Bína Jiří](#) · [Bízková Rut](#) · [Blaha Stanislav](#) · [Blažek Kamil](#) · [Bobek Miroslav](#) · [Boehmová Tereza](#) · [Brenna Yngvar](#) · [Bureš Radim](#) · [Bůžek Lukáš](#) · [Byčkov Semjon](#) **C** [Cerman Ivo](#) · [Cizinsky Ludvik](#)
Č [Černoušek Štěpán](#) · [Česko Chytré](#) · [Čipera Erik](#) · [Čtenářův blog](#)
D [David Jiří](#) · [Davis Magdalena](#) · [Dienstbier Jiří](#) · [Dlabajová Martina](#) · [Dolejš Jiří](#) · [Dostál Ondřej](#) · [Dudák Vladislav](#) · [Duka Dominik](#) · [Duong Nguyen Thi Thuy](#) · [Dvořák Jan](#) · [Dvořák Petr](#) · [Dvořáková Vladimíra](#) **E** [Elfmark František](#) **F** [Fafejtová Klára](#) · [Fajt Jiří](#) · [Fendrych Martin](#) · [Fiala Petr](#) · [Fibigerová Markéta](#) · [Fischer Pavel](#)
G [Gálik Stanislav](#) · [Gargulák Karel](#) · [Geislerová Ester](#) · [Girsa Václav](#) · [Glanc Tomáš](#) · [Goláň Tomáš](#) · [Gregorová Markéta](#) · [Groman Martin](#)
H [Hájek Jan](#) · [Hála Martin](#) · [Halík Tomáš](#) · [Hamáček Jan](#) · [Hamppl Václav](#) · [Hamplová Jana](#) · [Hapala Jiří](#) · [Hasenkopf Pavel](#) · [Hastík František](#) · [Havel Petr](#) · [Heller Šimon](#) · [Herman Daniel](#) · [Heroldová Martina](#) · [Hilšer Marek](#) · [Hladík Petr](#) · [Hlaváček Petr](#) · [Hlubučková Andrea](#) · [Hnízdil Jan](#) · [Hokovský Radko](#) · [Holásková Kamila](#) · [Holmerová Iva](#) · [Honzák Radkin](#) · [Horáková Adéla](#) · [Horký Petr](#) · [Hořejš Nikola](#) · [Hořejší Václav](#) · [Hrabálek Alexandr](#) · [Hradilková Jana](#) · [Hrstka Filip](#) · [Hřib Zdeněk](#) · [Hubálková Pavla](#) · [Hubinger Václav](#) · [Hülle Tomáš](#) · [Hušek Radek](#) · [Hvížd'ala Karel](#) **CH** [Charanzová Dita](#) · [Chlup Radek](#) · [Chromý Heřman](#) · [Chýla Jiří](#) · [Chytil Ondřej](#) **J** [Janda Jakub](#) · [Janeček Karel](#) · [Janeček Vít](#) · [Janečková Tereza](#) · [Janyška Petr](#) · [Jelínková Michaela](#) [Mlíčková](#) · [Jourová Věra](#) · [Just Jiří](#) · [Just Vladimír](#)
K [Kaláb Tomáš](#) · [Kania Ondřej](#) · [Karfík Filip](#) · [Karlický Josef](#) · [Klan Petr](#) · [Klepárník Vít](#) · [Klíma Pavel](#) · [Klíma Vít](#) · [Klimeš David](#) · [Klusoň Jan](#) · [Kňapová Kateřina](#) · [Kocián Antonín](#) · [Kohoutová Růžena](#) · [Koch Paul Vincent](#) · [Kolaja Marcel](#) · [Kolářová Marie](#) · [Kolínská Petra](#) · [Kolovratník Martin](#) ·

Konrádová Kateřina · Kopeček Lubomír · Kostlán František ·
Kotišová Miluš · Koudelka Zdeněk · Koutská Petra Schwarz ·
Kozák Kryštof · Krafl Martin · Krása Václav · Kraus Ivan ·
Kroupová Johana · Křeček Stanislav · Kubr Milan · Kučera Josef ·
Kučera Vladimír · Kučerová Karolína · Kuchař Jakub ·
Kuchař Jaroslav · Kukal Petr · Kupka Martin · Kuras Benjamin ·
Kutílek Petr · Kužílek Oldřich · Kyselý Ondřej **L** Laně Tomáš ·
Linhart Zbyněk · Lipavský Jan · Lipold Jan · Lomová Olga
M Máca Roman · Mahdalová Eva · Máchalová Jana · Maláčová Jana
· Málková Ivana · Marvanová Hana · Mašát Martin · Měska Jiří ·
Metelka Ladislav · Michálek Libor · Miller Robert · Minář Mikuláš ·
Minařík Petr · Mittner Jiří · Moore Markéta · Mrkvička Jan ·
Müller Zdeněk · Mundier Milan · Münich Daniel **N** Nacher Patrik ·
Nachtigallová Mariana Novotná · Návrat Petr · Navrátil Marek ·
Němec Václav · Nerudová Danuše · Neružil Josef ·
Niedermayer Luděk · Nosková Věra · Nouzová Pavlína ·
Nováčková Jana · Novák Aleš · Novotný Martin · Novotný Vít ·
Nožička Josef **O** Obluk Karel · Ocelák Radek · Oláh Michal ·
Ouhel Tomáš · Oujezdská Marie · Outlý Jan **P** Pačes Václav ·
Palik Michal · Paroubek Jiří · Pavel Petr · Pavelka Zdenko ·
Payne Jan · Payne Petr Pazdera · Pehe Jiří · Peka Karel ·
Peksa Mikuláš · Pelda Zdeněk · Petrák Milán · Petříček Tomáš ·
Petříčková Iva · Pfeffer Vladimír · Pfeiler Tomáš · Pícha Vladimír ·
Pilip Ivan · Pítek Daniel · Pixová Michaela · Plaček Jan ·
Podzimek Jan · Pohled zblízka · Polách Kamil · Polčák Stanislav ·
Potměšilová Hana · Pražskej blog · Prouza Tomáš **R** Rabas Přemysl
· Rajmon David · Rakušan Vít · Ráž Roman · Redakce Aktuálně.cz ·
Reiner Martin · Richterová Olga · Robejšek Petr · Ruščák Andrej ·
Rydzyk Pavel · Rychlík Jan **Ř** Řebíková Barbora ·
Řeháčková Karolína Avivi · Říha Miloš · Řízek Tomáš
S Sedlák Martin · Seitlová Jitka · Schneider Ondřej ·
Schwarzenberg Karel · Sirový Michal · Skalíková Lucie ·
Skuhrovec Jiří · Sládek Jan · Sláma Bohumil · Slavíček Jan ·
Slejška Zdeněk · Slimáková Margit · Smoljak David · Smutný Pavel ·

Sobíšek Pavel · Sokačová Linda · Soukal Josef · Soukup Ondřej ·
Sportbar · Staněk Antonín · Stanoev Martin · Stehlík Michal ·
Stehlíková Džamila · Stránský Martin Jan · Strmiska Jan ·
Stulík David · Svárovský Martin · Svoboda Cyril · Svoboda Jiří ·
Svoboda Pavel · Sýkora Filip · Syrovátka Jonáš Š Šebek Tomáš ·
Šefrnová Tereza · Šimáček Martin · Šimková Karolína ·
Šindelář Pavel · Šípová Adéla · Šlechtová Karla · Šmíd Milan ·
Šojdrová Michaela · Šoltés Michal · Špalková Veronika Krátká ·
Špinka Filip · Špok Dalibor · Šteffl Ondřej · Štěpán Martin ·
Štěpánek Pavel · Štern Ivan · Štern Jan · Štětka Václav ·
Štrobl Daniel T T. Tereza · Táborský Adam · Tejkalová N. Alice ·
Telička Pavel · Titěrová Kristýna · Tolasz Radim · Tománek Jan ·
Tomčiak Boris · Tomek Prokop · Tomský Alexander · Trantina Pavel ·
Tůma Petr · Turek Jan U Uhl Petr · Urban Jan V Vacková Pavla ·
Václav Petr · Vaculík Jan · Vácha Marek · Valdrová Jana ·
Vančurová Martina · Vavruška Dalibor · Věchet Martin Geronimo ·
Vendlová Veronika · Vhrsti · Vích Tomáš · Vlach Robert ·
Vodrážka Mirek · Vojtěch Adam · Vojtková Michaela Trtíková ·
Vostrá Denisa · Výborný Marek · Vyskočil František
W Walek Czeslaw · Wichterle Kamil · Wirthová Jitka · Witassek Libor
Z Zádrapa Lukáš · Zajíček Zdeněk · Zaorálek Lubomír ·
Závodský Ondřej · Zelený Milan · Zeman Václav · Zima Tomáš ·
Zlatuška Jiří · Zouzalík Marek Ž Žák Miroslav · Žák Václav ·
Žantovský Michael · Žantovský Petr **Ostatní** Dlouhodobě neaktivní
blogy